

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3310/2021. (VII. 22.) AB VÉGGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Kfv.VII.37.713/2020/12. számú ítéletével szemben előterjesztett alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. A Váczi Ügyvédi Iroda által képviselt indítványozó az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja és az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panaszszal fordult az Alkotmánybírósághoz. Alkotmányjogi panaszát a Kúria Kfv.VII.37.713/2020/12. számú határozatával szemben terjesztette elő. A panasz szerint az ítélet sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében deklarált tisztességes bírósági tárgyaláshoz való jogot. Az indítványozó kérte az ítélet megsemmisítését.
- [2] 1.1. Alkotmányjogi panaszában az indítványozó előadta, hogy 2007. október 8. napján igénybejelentéssel élt a társadalombiztosítási nyugellátásról 1997. évi LXXXI. törvény (a továbbiakban: Tny.) és a Tanácsnak a szociális biztonsági rendszereknek a Közösségen belül mozgó munkavállalókra és családtagjaikra történő alkalmazásáról szóló 1408/71/EGK rendelete alapján, kérve a rokkantsági nyugdíjának megállapítását.
- [3] A Közép-magyarországi Regionális Nyugdíjbiztosítási Igazgatóság 2008. december 17. napján kelt, 3736080/2007/19. számú határozatával a rokkantsági nyugdíj igényét elutasította. Az elsőfokú közigazgatási szerv határozata ellen az indítványozó fellebbezést terjesztett elő. A másodfokú közigazgatási szerv 37-36080/2007/24. számú határozatával az elsőfokú határozatot helybenhagyta. A másodfokú közigazgatási szerv határozatával szemben az indítványozó bírósághoz fordult, a Fővárosi Munkaügyi Bíróság 36.M.2253/2009/25. számú ítéletével a keresetet elutasította. Az indítványozó felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő a Legfelsőbb Bírósághoz, a Legfelsőbb Bíróság Mfv.III.10.109/2011/6. számú ítéletével a Fővárosi Munkaügyi Bíróság ítéletét hatályában fenntartotta.
- [4] Az indítványozó 2013. január 14. napján perújítási kérelmet terjesztett elő a Fővárosi Munkaügyi Bíróság 36.M.2253/2009/25. számú ítéletével lezárt eljárásban. A Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 20.M.358/2013/6-I. számú végzésével a perújítási kérelmet elutasította. Az indítványozó fellebbezésére a Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság az 55.Mfv.638.303/2013/11. számú végzésével az elsőfokú bíróságot a perújítási kérelem érdemi tárgyalására utasította. A perújítási eljárásban a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 20.M.1664/2014/101. számú ítéletében hatályában fenntartotta az alapeljárásban eljáró bíróság ítéletét. Az indítványozó felülvizsgálati kérelmére a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Mfv.III.10.194/2017/8. számú végzésével az első fokon eljáró bíróság ítéletét hatályon kívül helyezte és a bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasította. A Kúria megállapította, hogy a jogerős ítélet azért megalapozatlan, mert a bíróság a rendelkezésére álló szakvéleményekben fennálló ellentmondások felperes (indítványozó) által is indítványozott feloldása, a perújítás sikeressége megítéléséhez szükséges tények tisztázása nélkül hozta meg döntését. A megismételt eljárásban a Fővárosi Törvényszék 6.M.70120/2020/8. számú ítéletével a korábbi ítéletet hatályában fenntartotta. Az indítványozó felülvizsgálati kérelmére a Kúria Kfv.VII.37.713/2020/12. ítéletével a Fővárosi Törvényszék ítéletét hatályában fenntartotta. A panaszt ez ellen az ítélet ellen nyújtották be.
- [5] 1.2. A számos alkotmánybírósági határozatot és az Emberi Jogok Európai Bírósága több döntését felhívó alkotmányjogi panasz tartalma szerint a bíróságok indokolási kötelezettsége körében „minimális követelmény, hogy az eljáró bíróság ítéletének indokolásában legalább rámutasson arra, hogy a beszerzett bizonyítékok közül mit és miért fogadott el vagy nem fogadott el, illetve miért utasított el egyes bizonyítási indítványokat. Alapvető fontosságú továbbá, hogy az egyes tényálláselemek logikai kapcsolatban álljanak az egyes bizonyítékokkal, azaz az indokolásból követhető legyen, hogy mi alapján jutott el a bíróság egy adott következtetésre a tényállás

tekintetében, mire alapított egy adott tényt. Megállapítható, hogy az eljárások során ismertetett bizonyítékok alapul szolgálnak indítványozó feltevéseire. A jogsérelem vitathatatlan, hiszen a bíróságok az alapvető logikai összefüggésekre nem derítettek fényt az eljárásokban. A jelen esetben a támadott ítélet indokolása nem felel meg ezen kíváncsnak. Az eljárásokban a szakértői vélemények egymással ellentmondásosak voltak, ezen ellentmondások azonban az egyes bíróságokon nem kerültek feloldásra.”

- [6] A panasz szerint a tisztességes eljáráshoz való jog sérelme az indítványra okot adó ügyben eljáró bíróságok nem megfelelő ítéleti indokolásai miatt megvalósult; „jelen esetben tehát az ítéleti indokolásból a jogértelmezés általános szabályainak megtartása mellett nem következik az indítványozót marasztaló bírói döntés, így az a fent idézett alkotmánybírói elvi megállapításokra is tekintettel – sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdéséből levezetett indokolási kötelezettséget, amely az ítélet alaptörvény-ellenességét eredményezi.”
- [7] 2. Az Alkotmánybíróságnak az Abtv. 56. §-a alapján mindenekelőtt azt kellett megvizsgálnia, hogy az alkotmányjogi panasz a befogadhatóság törvényi feltételeinek eleget tesz-e.
- [8] Az Abtv. 27. §-a szerint az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva. Az indítványozó a sérelmezett ítélettel zárult ügyben felperes volt, számára a jogerős ítélet hátrányos döntésként értékelhető, és a perben a jogorvoslati lehetőségeit kimerítette. A természetes személy ekként alkotmányjogi panasz benyújtására indítványozói jogosultsággal rendelkezik, érintettsége fennáll.
- [9] A bíróság tájékoztatása szerint a Kúria Kfv.VII.37.713/2020/12. számú ítéletét az indítványozó képviselője 2021. január 7-én vette kézhez, a panaszt 2021. február 11-én adták postára. Az indítványozó az Abtv. 30. § (1) bekezdésében meghatározott hatvan napos határidőben benyújtott panaszában az ügy érdemében hozott ítéletet támadta.
- [10] 2.1. Az alkotmányjogi panasz benyújtásának törvényi feltétele [Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pont], hogy az indítványozó Alaptörvényben biztosított jog sérelmére hivatkozzon. Az Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pontjával összefüggésben következetes az Alkotmánybíróság gyakorlata a tekintetben, hogy alkotmányjogi panasz csak az Alaptörvényben biztosított alapjog sérelmének valószínűsítésére alapítható. A jelen indítvány e feltételnek eleget tesz.
- [11] 2.2. Az Abtv. 52. §-a kifejezetten rögzíti a határozott kérelem követelményét, amelynek részét képezi az indokolás előterjesztésének a kötelezettsége is [52. § (1b) bekezdés b) és e) pont]: „Indokolás hiányában a kérelem nem felel meg határozottság Abtv. 52. § (1b) bekezdésében írt követelményének, annak elbírálására nincs lehetőség.” [34/2014. (XI. 14.) AB határozat, Indokolás [212]]. Az indítvány e követelménynek az Alaptörvény XXXVIII. cikk (1) bekezdése vonatkozásában eleget tesz.
- [12] 2.3. Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság tartalmi feltételeként határozza meg, hogy az – egyéb törvényi feltételeknek megfelelő – alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet tartalmazzon vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában is megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását [ld. pl. 21/2016. (XI. 30.) AB határozat, Indokolás [20]; 34/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [18]]. A feltételek meglétének a vizsgálata az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörébe tartozik.
- [13] Az indítványozó a támadott ítélettel kapcsolatban az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése által garantált jogai sérelmét mindenek előtt a perbeli észrevételeinek, indítványainak, bizonyítékainak nem megfelelő vizsgálata, a bizonyítás módját érintő rendelkezései miatt kérte megállapítani, hivatkozva arra, hogy a bíróság ebben a körben az indokolási kötelezettségének nem tett eleget.
- [14] Az Alkotmánybíróság a jelen ügyben is emlékeztet arra, hogy az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja, valamint az Abtv. 27. §-a alapján a bírósági eljárást befejező döntések alkotmányossági szempontú felülvizsgálatára van hatásköre. A bírói döntés ellen benyújtott alkotmányjogi panasz nem tekinthető a további jogorvoslattal nem támadható bírói döntések általános felülvizsgálati eszközének, mivel az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszon keresztül is az Alaptörvény és az abban biztosított jogok védelmére hivatott

{3111/2012. (VII. 26.) AB végzés, Indokolás [3]}. Az Alkotmánybíróság rámutatott már arra, hogy „[a] bírói döntéseknek kizárólag az alkotmányossági szempontú vizsgálata tartozik a testület hatáskörébe”. „Önmagukban [...] a rendes bíróságok által elkövetett vélt vagy valós jogszabálysértések nem adhatnak alapot alkotmányjogi panasznak. Egyébként az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna [...]” {Ld. először: 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [13]}

- [15] A Kúria megállapította, hogy az első fokon eljáró bíróság a megismételt eljárást a Kúria végzésében foglaltaknak megfelelően folytatta le, annak során a peres felek az eljárási jogait gyakorolhatták. A bíróság a bizonyítás vitele során szem előtt tartotta a Kúria iránymutatásait, és kiemelt figyelmet fordított arra, hogy a szakértői kirendelés előtti eljárásban (szakértői intézet előzetes tájékoztatásai, a szakértőkhöz kérdések feltevése), valamint a szakértői vélemények megismerése és az ahhoz kapcsolódó nyilatkozattétel és indítvány megtétele tekintetében a felek jogai teljeskörűen érvényesüljenek (Indokolás [29]). A bíróságok indokolási kötelezettsége a bírói döntésekkel szemben azt a minimális elvárást mindenképpen megfogalmazza, hogy a bíróság az eljárásban szereplő feleknek az ügy lényegi részeire vonatkozó észrevételeit kellő alapossággal megvizsgálja, és ennek értékeléséről határozatában számot adjon {7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [34]}. A Kúria részletesen kitért az indítványozó felülvizsgálati kérelmében szereplő érvekre (Indokolás [28]–[49]), és ítéletét megfelelően indokolta.
- [16] 3. Minderre figyelemmel az Alkotmánybíróság megítélése szerint a konkrét ügyben az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének a sérelmére történő hivatkozás nem vet fel olyan alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vagy a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, amely az indítvány befogadását és érdemi vizsgálatát indokolná. Ezért a panasz nem tett eleget az Abtv. 29. §-ában előírt feltételének, így azt az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdése alapján eljárva, az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2021. június 22.

Dr. Handó Tünde s. k.,
tanácsvezető, előadó alkotmánybíró

Dr. Handó Tünde s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Pokol Béla
alkotmánybíró helyett

Dr. Handó Tünde s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Schanda Balázs
alkotmánybíró helyett

Dr. Handó Tünde s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Szalay Péter
alkotmánybíró helyett

Dr. Handó Tünde s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Szívós Mária
alkotmánybíró helyett

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/360/2021.

• • •